Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 13417

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	09 maart 1966
Kadaster deel/nr	82983/102

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Dordrecht	Dordrecht	Zuid-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Dordrecht	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Dordrecht	F			2506

*Omschrijving***

Grote of Onze Lieve Vrouwekerk (Ned. Herv.). Grootscheepse, Brabants-gotische KRUISBASILIEK met kooromgang, kapellenkrans, kapellen langs het schip en hoge westelijke toren. Muren O.L. Vrouwekoor tot de vensterdorpels XIII d, schip XIV d. Herbouw na de stadsbrand van 1457. Overwelving ca. 1500.

Torenlantaarn begonnen XV d, onvoltooid, tegen de pijlers van deze bovenbouw decoratieve wijzerplaten aangebracht in 1626.

O.L. Vrouwekoor tegen de noorder kooromgang voltooid ca. 1500. Enige Hollandse kerk, die geheel in steen is overkluisd. Zuilen met krulkoolbladkapitelen.

Aan de Gelderse Kade grote HEKPIJLERS (XVIII d) voor de toren met aan weerszijden FRAGMENTEN van de verlenging van het schip, begonnen XVI en nimmer voltooid, in Gobertangersteen. Eikenhouten klokkenstoel uit de 15de eeuw, met klok van J. Ouderogge, 1681, diam. 169 cm en een anonieme klok uit de 15de eeuw. Mechanisch smeedijzeren torenuurwerk met foliot, 1726 op houten stoel.

Inventaris: prachtig koorgestoelte van Jan Terwen (1538-1541) in renaissance stijl, later in westelijke richting in eenvoudiger trant verlengd; koorhek van koper en marmer (1743), marmeren kansel (1756), mahoniehouten doophek, alles in Lodewijk XV stijl; monument fam. Orgelkas in 1671 gemaakt door Nicolaas van Hagen. Ca. 1760 werd deze kas uitwendig in Lodewijk XV-trant

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 28 march 2024

gewijzigd. In 1859 werd door W.H. Kam in de oude kas een nieuw instrument geplaatst met Hoofdwerk, Bovenwerk, Rugwerk en vrij Pedaal. Het monument van de fam. de Roovere (ca. 1723) van elders afkomstig; talrijke zerken, twee kaarsenkronen in het koor (XVII), van elders; mahoniehouten regeringsbank (XVIII c). Hekken voor verschillende kapellen o.a. een met intarsiadeur (XVI), afkomstig van de Jeruzalemkapel, voor de Lodewijkskapel; een (1676) voor de St. Apolloniakapel, een (1679) door H. de Vos voor de Meerdervoortskapel en een (XVII) voor de St. Barbarakapel. Naast de sacristie deur (XV) van traptoren. Orgel, marmeren tribunes en houten front (beide 1671) door Niklaes van Hage uit Antwerpen. Monumenten voor John Western (gesneuveld bij Willemstad, 1793) en voor de zeeschilder J.C. Schotel (1839) door A. Singels Zn. naar G.N. Itz. Gedenkstenen van de St. Elisabethsvloed (1421) en de slag op de Lek (1489) zijn ingemetseld bij de toren; een koperen gedenkplaat van de brand der kerk (1457) in de noordwestelijke koorzuil. Achter de koorbanken, aan de noordkant, geschilderde spreuk (1534) en gedenkbord voor hongersnood (1557). In de St. Janskapel twee spreukborden (XVII) uit de St. Hubertuskapel. In de Munterskapel een wapen van het Muntcollege.

Gewelfschilderingen in het koor (plm. 1500), andere overgeschilderd. Muurschilderingen: op de noordelijke muur der kooromgang lijdende Christus (XVI), fragment (plm. 1500) H. Gislanus, met Koning Henricus I en grote cartouche met opschrift (XVII). Op de zuilen in het schip: overblijfselen van tapijtschilderingen. Beeldhouwwerk: Houten rosetten aan de sluitstenen van het koorgewelf en enig stenen beeldwerk in enkele kapellen.

De kerk is van 1903-1938 gerestaureerd o.l.v. Jos Cuypers, later samen met B. van Bilderbeek.

Fraai gebouw van algemeen belang wegens bijzondere oudheidkundige en kunsthistorische waarde.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk